

Nº 16/1966.

FINANSUTSKOTTETS betänkande Nº 16/1966 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1967. (43/1966).

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört landskapskamreraren Henrik Gustafsson, landskapsförstmästaren Bertel Lindroos och rektor Börje Karlsson, vördsamt anföra följande:

Utskottet har av kulturutskottet inbegärt utlåtande beträffande de i budgetförslaget ingående anslagen av kulturell natur, vilket utlåtande fogas vid detta betänkande såsom bilaga.

Budgetförslaget påverkas i hög grad av den för år 1967 fastställda landskapsskatten, som synes medföra möjligheter att i avsevärd mån förbättra ställningen för landskapets enskilda medel. Då utskottet i sitt förslag blivit i tillfälle att beakta Landstingets beslut beträffande förslaget om utgivande av landskapets lån för yrkesstudier, vilket denna gång medför anslagets uteslutning, har det blivit möjligt att redan i inkommande års budget förverkliga ett av de med beslutet om landskapsskatten förenade syftemålen. Utskottet har nämligen härigenom kunnat balansera förslaget utan anlitan av finansieringslån, varigenom landskapets enskilda medel efter utgången av år 1967 kan uppvisa en sådan ställning, att endast det ur ordinarie medel för folkhögskolan upptagna lånet kvarstår såsom kredit i de enskilda medlens bokslut. Då detta lån bör återbetalas enligt därför gällande amorteringsbestämmelser och då den för lånet gällande räntesatsen är lägre än den allmänt för långfristiga lån tillämpade, saknas anledning att forcera återbetalningen, som kan ske med på grund av hyresvärdet för folkhögskolans byggnader ur ordinarie medel utgående bidrag. Skulle alltså budgetförslaget kunna förverkligas utan betydande överskridningar eller tilläggsbudgeteringar, borde ställningen efter ett års förlopp vara mycket tillfredsställande.

Därmed skulle också skapas goda förutsättningar för förverkligande av de övriga landskapsskatten motiverande syftemålen. Utskottet finner det nödvändigt att avsevärt förstärka den jordinlösningsfond, som redan uppstått genom tidigare reserveringar, då intresset för förvärv av större jord- och vattenområden i landskapet synes vara i snabbt tilltagande. Inlösen av en enda större lägenhet kan nu medföra, att mer än de för ändamålet reserverade medlen åtgår. Ehuru det normalt bör återföras medel till landskapet vid försäljningen av ett sådant inlösningssubjekt, kan under mellantiden svårigheter uppstå, om icke fonderade medel fin-

nas att tillgå.

Utskottet ställer också stora förhoppningar på möjligheten att investera medel i sysselsättningsfrämjande företag inom landskapets näringsliv, antingen i form av direkt engagemang från landskapets sida såsom delägare i företaget eller genom beviljande av lån. I 1968 års budget borde möjligheter för en aktiv politik på detta område ovillkorligen skapas. Därvid borde enligt utskottets mening icke alltför snäva gränser uppdragas på förhand för dessa åtgärder, då möjlighet finnes att förelägga Landstinget de större projekt, som kan tänkas bliva aktuella, innan landskapsstyrelsen skrider till slutligt ställningstagande.

Utskottet önskar i detta sammanhang framhålla, att anslag ur enskilda medel borde enligt utskottets uppfattning anvisas för studielån enligt de huvudlinjer landskapsstyrelsen uppdragit i sin framställning med förslag till landskapslag om landskapets lån för yrkesstudier. Då en ny framställning i denna fråga torde vara att emotse, förutsätter utskottet, att landskapsstyrelsen i detta sammanhang föreslår införande av nödigt anslag i tilläggsbudget. Vidare borde i tilläggsbudget anvisas medel för stödjande av sysselsättningsfrämjande näringsverksamhet i landskapet, så att anslag för detta ändamål finnes att tillgå, om initiativ skulle tagas till lämplig verksamhet under inkommande år. Utskottet förutsätter därför, att landskapsstyrelsen också ägnar denna fråga särskild uppmärksamhet.

D e t a l j m o t i v e r i n g .

I n k o m s t e r .

V:2. Försäljning av vissa fastigheter och byggnader.

Då utskottet i betänkande № 14/1966 föreslagit förkastande av landskapsstyrelsens förslag till viss fastighetsförsäljning, vilket sedermera också omfattats av Landstinget, har utskottet minskat momentets belopp med den på ifrågavarande försäljning beräknade inkomsten om 10.000 mk.

V:7. Finansieringslån.

Genom att utskottet utesluter anslaget om 40.000 mk för landskapets lån för yrkesstudier behöver finansieringslån icke tillgripas för budgetens förverkligande. Ett mindre belopp har upptagits för budgetens balansering.

U t g i f t e r .

I:8. Premier för brandförsäkring av skogvaktarbostaden och arbetarbarack.

Momentets rubrik har vid utskrivningen blivit förvrängd.

II:20. Ålands Sång- och musikförbund.

Hänvisande till kulturutskottets utlåtande föreslår utskottet att anslaget höjes till 750 mk.

II:27. Åländska Studentgillet.

Hänvisande till kulturutskottets utlåtande föreslår utskottet att anslaget höjes till 300 mk.

II:29. Understöd åt mindre bemedlade elever från landsbygden vid Ålands lyceum.

Enligt vad utskottet inhämtat, kommer anslaget med all sannolikhet att förslå för inkommande års behov. Ehuru eleverna från landsbygden underrättats om möjligheterna att erhålla understöd, synes intresset för ansökande om sådana icke vara så stort som önskvärt vore. Studiebidrag ur detta anslag kan dock beviljas med liberal bedömning av sökandenas kvalifikationer medan principerna för de ur ordinarie medel beviljade studiebidragen måste bedömas som stränga.

II:38. Bidrag till Ålands Marthadistriktförbund för hemslöjdens främjande.

Kulturutskottet har föreslagit, att anslaget skulle höjas till det dubbla beloppet med hänsyn till konsulenternas resekostnader. Utskottet har dock, med hänsyn tagen till andra till förbundet utgående bidrag, stannat för att anslaget blott borde höjas till 200 mk.

III:4. Ålands Marthadistriktförbund för anordnande av semester åt mindrebemedlade husmödrar i barnrika familjer.

För att möjliggöra en friare prövning vid beviljande av bidrag ur detta anslag föreslås, att orden "i barnrika familjer" utgår ur momentets rubrik. Enligt utskottets åsikt borde också mindrebemedlade mödrar med psykiskt utvecklingsstörda eller kroniskt sjuka barn beredas möjlighet till rekreation.

III:10. För reservering av platsandelar i anstalter för specialvård (r).

Utskottet har funnit det möjligt att höja anslaget med 4.000 mk. Landskapets kommuner komma uppenbarligen att belastas med betydande utgifter i samband med tillbyggnaden av Ålands central-sjukhus. Det är dock önskvärt att platsandelar tecknas i sjukvårdsinrättningar utom landskapet för att möjliggöra specialvård på förmånligare villkor. Utskottet anser, att landskapets enskilda medel bör tagas i anspråk för täckande av en betydande del av kostnaderna för sådana platsandelar, i varje fall på så sätt, att de kommunala utgifterna för sjukvårdsinrättningar inom och

utom landskapet kan fördelas på en följd av år.

(VI:2). Studielån för hembygdens yrken (r).

Med hänvisning till vad som redan anfördes i den allmänna motiveringen har utskottet föreslagit, att anslaget skall utgå.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå,

att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1967 med följande ändringar samt bemyndiga landskapsstyrelsen att upptaga för budgetens förverkligande erforderliga lån.

<u>I n k o m s t e r.</u>	Landskaps- styrelsens förslag	Finans- utskottets förslag
- - - - -	- - - - -	- - - - -
<u>V. Övriga inkomster.</u>		
- - - - -	- - - - -	- - - - -
2. Försäljning av vissa fastigheter och byggnader	10.300	<u>300</u>
- - - - -	- - - - -	- - - - -
7. Finansieringslån	25.668	<u>68</u>
- - - - -	- - - - -	- - - - -
Summa V kap. 207.333	<u>171.733</u>	

Summa inkomster mk 1.092.891 1.057.291

U t g i f t e r.

I. Landskapets skogshushållning.

- - - - -	- - - - -	- - - - -
8. Premier för brandförsäkring av skog- vaktarbostaden och arbetarbarack	150	150
- - - - -	- - - - -	- - - - -

II. Undervisnings- och bildningsväsendet.

- - - - -	- - - - -	- - - - -
<u>C. Understöd åt särskilda sammanslutningar.</u>		
- - - - -	- - - - -	- - - - -
20. Ålands Sång- och musikförbund	500	<u>750</u>
- - - - -	- - - - -	- - - - -
27. Åländska Studentgillet	200	<u>300</u>
- - - - -	- - - - -	- - - - -

C. Understöd åt särskilda sammanslutningar

Summa 4.300 4.650

E. Särskilda bildningsanordningar.

38. Bidrag till Ålands Marthadistrikts-		
förbund för hemslöjdens främjande	150	<u>200</u>

E. Särskilda bildningsanordningar. Summa	4.950	<u>5.000</u>
--	-------	--------------

Summa II kap. 245.308	<u>245.708</u>
-----------------------	----------------

III. Hälso- och sjukvården.

4. Ålands Marthadistriktsförbund för an-		
ordnande av semester åt mindrebemedlade		
husmödrar (<u>uteslutning</u>)	400	400

10. För reservering av platsandelar i		
anstalter för specialvård (reser-		
vationsanslag)	20.000	<u>24.000</u>

Summa III kap. 453.400	<u>457.400</u>
------------------------	----------------

VI. Understödslån.

(2. Studielån för hembygdens yrken		
(<u>uteslutes</u>)	40.000	-

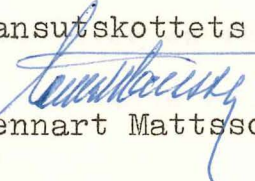
(Följande moment erhåller nummer 2.)

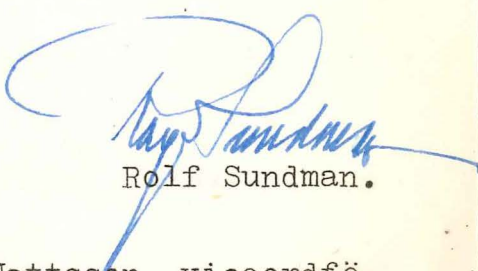
Summa VI kap. 65.000	<u>25.000</u>
----------------------	---------------

Summa utgifter mk 1.092.891	<u>1.057.291</u>
-----------------------------	------------------

Mariehamn, den 30 november 1966.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Gunnar Häggblom samt ledamöterna Bertel Söderlund, Leandersson och Lindfors.

Till Finansutskottet.

Sedan Finansutskottet i skrivelse av den 23 innevarande november inbegärt kulturutskottets utlåtande i anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1967 får utskottet, som i särskilda avseenden begärt kompletterande upplysningar av landskapskamreraren, härmed anföra följande.

Såsom allmänt omdöme framhåller utskottet, att anslagen under II kap. rubrikerna C - E borde ägnas större uppmärksamhet i landskapets enskilda budget än vad som kan utläsas ur landskapsstyrelsens förslag. Där anslagen siffermässigt bibehållits oförändrade under en följd av år rekommenderar utskottet höjning, åtminstone motsvarande höjningen i de allmänna kostnadsnivån.

Beträffande nedannämnda anslag borde följande beaktas.

Ålands Sång- och musikförbund.

Det är utskottet bekant, att förbundet kämpar med ekonomiskt

trångmål, och dess räkenskaper har under de tre senaste åren visat underskott med omkring 1.000 mark per år, till vars täckande förbundet nödgats förbruka tidigare hopbragta besparingar. Utskottet anser skäligt, att landskapsbidraget för år 1967 höjes till 750 mark.

Åländska Studentgillet.

Utskottet anser ett livligare stipendiatutbyte och annan kontaktverksamhet mellan Åländska studentgillet och student-korporationerna såväl i riket som i Sverige eftersträvänsvärt. Den verksamhet i detta avseende, som studentgillet har på sitt program, och som borde utbyggas, är förenad med betydande uppoffringar som hämmar den interna aktiviteten. Den bättre allmänna orientering som dylik utbytesverksamhet möjliggör utöver de rent personliga kontakterna är av största betydelse för de åländska studenterna, som efter avslutade studier mrendels är hänvisade till att söka sin utkomst på främmande botten. Utskottet föreslår en höjning av anslaget till 300 mark.

Bidrag till Ålands Marthadistriktsförbund för hemslöjdens främjande.

Vid anslagets dimensionering synes landskapsstyrelsen icke hava tillmätt de i här avsedd verksamhet arbetande konsulenter reskostnader tillräcklig uppmärksamhet. Utskottet föreslår anslagets höjande till 300 mark.

Studieunderstöd.

Bortsett från understödet i form av stipendier till elever vid Ålands lyceum, som av i landskapsstyrelsens detaljmotivering angiven orsak skurits ned, vore ~~det~~ enligt kulturutskottets mening en översyn av anslagen för stipendier vid de övriga läroinrättningarna påkallad. Givetvis är dessa stipendier närmast avsedda såsom flitpremier, men de borde dock dimensioneras så att de även ekonomiskt skulle bli av någon betydelse för

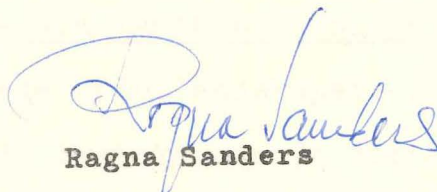
vederbörande stipendiater.

Under ett flertal år har dessa stipendieanslag bibehållits oförändrade. Utskottet föreslår en skälig höjning av dem.

Samtidigt med stipendieanslagens justering borde de avvägas mot antalet elever vid envar läroinrättning så att stipendiernas belopp och antal i relation till elevantalet skulle bli i möjligaste mån enhetliga vid de olika läroinrättningarna.

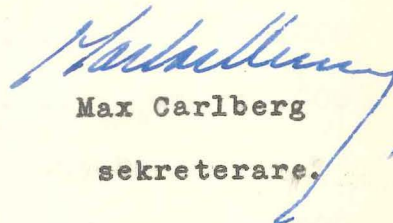
Mariehamn den 28 november 1966.

På kulturutskottets vägnar:

Ragna Sanders

ordförande

Max Carlberg

sekreterare.